

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI KÖZLÖNY

SZERKESZTŐSÉG: Debrecen,
Révész-tér 2. szám. (Kistemplom.)

KIADÓHIVATAL: Debrecen,
Kálvin-tér 17. szám. (Püspöki hivatal.)

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési ár 1 évre 8 pengő.

Postatakarékpénztári csekk számla: 43.916.

FŐSZERKESZTŐ: D. Dr. RÉVÉSZ IMRE. FELELŐS SZERKESZTŐ: URAY SANDOR.

TRANSFIGURATIO

Megnyitó beszéd a debreceni m. kir. Tisza István Tudományegyetem 1942—43. tanévének megnyitó ünnepélyén. Elmondotta Dr. Szentpéteri Kun Béla professzor, a jogi kar dékánja.

Mélyen tisztelt Közönség!
Kedves Ifjúság!

A három első evangélium egyforma előadása szerint Jézus néhány nappal azután, amikor Péter felismerte benne a Krisztust, három kedves tanítványával fölment egy magas hegyre és ott előttük elváltozott. Metemorphóthé, transfiguratus est. Az arca ragyogó volt, mint a nap és a ruhája fehér, mint a hó. A tanítványok látták Mózesrel és Illéssel beszélni, de aztán a három eggyé lett: Jézus volt egyedül, megdicsőült. A tanítványok elég sok csodát tapasztaltak, s ez mégis akkora élmény volt, hogy Péter apostol sokkal később, tekintélyének tetőpontján is dicsekszik a levelében, hogy ő tanúja volt ennek a jelenetnek.

Pedig a metamorphosis, transfiguratio nagyon sűrűn fordul elő az ember és az emberiség életében, ha nem is mint megdicsőülés, de mint fejlődés, tökéletesedés.

A magyar törvénytár latin szövegének régi kiadásában a királyi decretumok után a Praxis Criminalis és egyéb függelékek előtt van a Cynosura universalis juris ungarici felirású mutató, amelynek második részében De personis et familiis decretalibus cím alatt egyik név után ez a megjegyzés áll: praecipuus hajdonum et latronum, azaz a hajdúk és haramiák főembere. A név mellett megjelölt törvényben, az 1601. évi decretum 27. cikkében pedig így kapcsolódik: hajdones et praedones, azaz hajdúk és zsákmányolók. Am a XVI. század második felében, sőt a XVII-ben is számos törvényt találunk, amelyek a hajdúkat mint veszedelmes, kártékony, izgága elemet emlegetik, tartásukat tiltják, megbüntetésüket, sőt kiirtásukat rendelik, az egyik törvény országos nemesi felkelést rendel nagy pénzbüntetés kiszabásával, a hajdúk kipusztítására. Lehet e zord szigorúságnak részben az az oka, hogy a hajdúk könnyen résztvettek minden megmozdulásban a hatalom rovására nemzeti ügyért, a magyarságért. Pedig nem is beszél-

tek mindnyájan magyarul. Sokan lehettek közöttük rácok, hiszen a jel es hajdúkerület székvárosát sokáig Rácböszörménynek hívták. Igaz, hogy régen rascii „rácok“ név alatt nem szükségképpen szerbeket értettek, hanem mindenféle, a törökkel cimborálónak, megbízhatatlannak tartott elemeket. Bizonyára sokan voltak közöttük a Kárpátok tövéből valók, hiszen az ottani szegények, a nem magyar ajkúak is, a magyarokkal együtt a magyar szabadságért küzdöttek máskor is, Rákóczi idején épúgy, mint 1848-ban. És íme, a bizonytalan, sőt félelmes elem hasznossá tételéhez nem kellett más, csak egy nagy magyar ember bölcs elhatározása. Amint Boeska István fejedelem az áldott magyar földön megtelepítette az agrórszakadt szegény bujdosókat, az addig rendszertelen zsákmányolásra használt fegyvereiket állandóan a haza szolgálatába állította. Az üldözött, veszedelmes hajdúkból a magyarság hősei, a magyar gazdasági élet oszlopai, a magyar műveltség, a magyar nemzeti felvirágzás erős támasztékai lettek, szintiszta és mintául szolgáló kitűnő magyarok, akik Istenükhöz sem akarnak más nyelven szólani. A vegyes származású hajdúk a dicsőség, hogy nem nyugodtak addig, akármennyit kellett járni-kelni a pápához, királyhoz, míg ki tudták vinni a magyar misét és a magyarul misézők magyar püspökségét.

Így látjuk a transfiguratiót a szomszédunkban, a hajdúvárosokban, azt tanulva belőle, hogy a legelhagyatottabb társadalmi osztályok felemelkedésének is megvan a bizonyos útja, ha sorsukat felkaroljuk; — a nem magyarul beszélő magyaroknak is megalkuvás nélküli lelkes magyarrá válás a jövője, ha őket szeretettel magunkhoz öleljük.

Debrecen azonban nem hajdúváros, aminek egészen tévesen mondják némelykor. Debrecen már akkor város volt, amikor hajdúknak még híre sincs, amikor a Péter fia, meg ennek nagyapja volt a város ura, a XIV. században. Sőt, Debrecen akkor éppen ellentéte volt a régi hajdúságnak. A hajdúság

nyugtalan kalandozó, a vagyonbiztonságot veszélyeztető volt, Debrecen lakossága prudens ac circumspectus, bekés, vagyonszerző. A hajdúság vegyes származású, a debreceni polgárság tiszta szín magyar. Éppen ezzel kivétel a királyi városok közt. A többi szabad királyi város polgársága idegen eredetű, csak vendég, hospes a magyarok közt, a többi szabad királyi városnak statutuma is leginkább németnyelvű, van köztük olyan is, mely kimondja, hogy polgára csak német vagy tót lehet, magyar pedig nem. Mint minden város, Debrecen polgárai is kalmárok voltak és mesteremberek, legfeljebb azzal különbözve más királyi városok polgáraitól, hogy a debreceni civiseknek nemcsak házuk volt a városban, hanem ház után való földjük is a város széles határában. Úgyhogy fűszeres, rőfös, meg vasas kalmárok, állatokkal kereskedők, hentes és szappanos, csizmadia és timár, mézeskalácsos és pereces, szűrszabó és gubacsapó, ötvös és kovács, ács és asztalos, könyvnyomtató és kompaktor mester uraimék nemcsak az iparuk után, hanem a földjükről is kaptak jövedelmet. Ez az oka, hogy majd idővel, mikor 1848 után a magyar kereskedő és a magyar iparos rossz időket ért, a debreceni kalmárok és mesterek maradékai közül sokan egészen áttértek a mezőgazdasági foglalkozásra.

Am akármivel foglalkoztak a debreceni civisek, a magyar nemzetért és a magyar nemzeti kultúráért mindig minden áldozatra készek voltak. Pedig csak jómódúak voltak, nem nagyvagyonúak. Teménytelen gazdagságuk hire éppen abból támadt, hogy ezek a puritán magyarok, akár csak a skótok, maguktól lehetőleg mindent megvonva, vagyonokat adtak a nemzeti művelődés előbbvitelére. Más városokat megelőzve állítottak kultúrintézményeket, amelyeknek szükségét ők maguk számára tán nem is érezték, de a nemzet javára szolgáló voltát megértették.

Különösen sokat áldoztak iskolákra. A debreceni Kollégiumot, Magyarország egyik legnagyobb és a Pázmány-egyetemnél is régibb főiskoláját ezek az egyszerű polgáremlékek létesítették és tartották fenn. Királyok, főpapok, nagyvagyonú urak nem gazdagították. Az erdélyi fejedelmek némi adományán felül a debreceni civisek és a környékbeli, nagyjára szegénysorsú nemes komposzteszorok és apró-cseprő református eklézsiák alapítványából és adakozásából nőtt, terebélyesedett a Kollégium olyan hatalmas főiskolává, amelynek ittlétele tette szinte szükségképpenné Debrecenben a tudományegyetem felállítását. Mikor pedig az egyetem megvalósítására került a sor, megint a debreceni civitas járult számlálatlan milliókkal ahhoz, hogy a debreceni egyetem valóban nagyszerű intézménnyé váljék. Sőt azóta is Debrecen város minden országos öröm idején azzal nyilvánítja az abban részesedését, hogy alapítványt tesz a Kollégium vagy az Egyetem javára.

Mekkora metamorphosis. Négy száz év előtt, amikor a város Schola nostra néven emlegette a későbbi Kollégiumot, csak egy tanító tanított benne és a szegény diákokat a jó civisek főztjéből élelmezték. Most pedig itt áll ez a hatalmas nagy intézmény, amelyet az egész ország tud magáénak és amelyre az egész ország gondol szerető büszkeséggel.

Az egyszerű, sokszor modortalan, zárkózott, csak a vagyon iránt érdeklődőnek látszó debreceni civisek mekkora transfigurációját bizonyítja ez a gyönyörű egyetem!

Kedves Ifjak!

Transfiguratio vár titeátok is. Minden iskolának a transfigurálás a feladata, ha azt nem teszi, nem is tölti be hivatását. De a tanítványnak magának is vállalni és előmozdítani kell a transfigurációt, mert csak így érheti el kitűzött célját.

Az egyetemi polgár fáradságos igyekezettel halad fel a tudomány magas hegyére. Ott a csúcson társalkodik azokkal, akik az igazságot előtte meglátták és hirdették, ám e tanítókból nem olvad belé. Akkor ér dicsőséget, ha egyéniségét a mesterekkel szemben is megtartja, sőt azokat olvasztja úgy magába, hogy a rátekintők csak őt magát, nem pedig benne az előtte járt tanítókat látják. A transfiguratio csak azzal lehet teljes, ha a csúcson megállónak arca a tudomány fényétől ragyog, mint a nap és öltözete a tiszta erkölcs, mely fehéren fénylik, mint a hó.

Ilyen fejlődést várunk tőletek, kedves Ifjak, akiknek hűségétől, szorgalmától, becsületességétől függ a mindnyájunknak legdrágább, a magyar hazá boldog jövője. E fejlődést igyekezünk előmozdítani mi, idősebb testvéreitek, a professzorok, akik azt is elvárjuk tőletek, hogy hozzánk mindenkor testvéri bizalommal forduljatok, mert csak így, tanító és tanítvány közötti teljes bizalom mellett válik a munka teljesen eredményessé.

Tanuljatok szorgalmasan, szeressétek és igyekezzetek segíteni egymást. A tudás is többet ér, ha mással közölhetjük, a falat kenyér is jobban esik, ha mással megoszthatjuk. Dolgozzatok vállvetett erővel, fáradságot nem ismerve abban a boldogító tudatban, hogy hűséges és kitartó munkátok minden piciny eredménye szeretett hazánk virulását segíti elő. Dolgozzatok jó kedvvel, vidáman, azzal az önérettel, hogy a folytonos munkálkodás magának Istennek rendelése és az az igazán férfi, aki orcája verejtékével eszi a kenyérét.

Erre a munkára a Szent Háromság egy igaz Isten áldását kérve, az egyetemi tanévet megnyitom.

Isten közelében . . .

Beköszönő beszéd a debreceni Nagytemplomban.

Alapige: Máté 17: 1—5, 14—20.

Ahogy végigszáll a tekintetem az arcotokon, látom a szemetekből felémsugárzó érdeklődést, az új debreceni lelkipásztornak, az eddig nem ismert igehirdetőnek, az embernek szóló várakozást, és én megálva ezen a szószeiken, amely az egyház Uráé, és Királyáé, alázatosan arra kérlek benneteket: vonatkoztatotok el magatokat egészen attól, hogy itt most ú. n. beköszöntő prédikáció hangzik el; hagyjátok teljesen figyelmen kívül az új igehirdető gyarló, emberi lényét, hogy egész valótok odafordulhasson — mint mindig — ez alkalommal is a magát kijelentő Istenhez, aki időföletti, örök Igéjében üzen nekünk most is.

Mert jaj nekünk református prédikátoroknak, ha azért állunk meg itt, hogy ú. n. szónoki sikereket arassunk és nem azért, hogy — akármilyen erőtelesen — dadogva is — az Isten tiszta, elegyítetlen Igéjének legyünk megvesztegethetetlen tolmácsai! És jaj neked református gyülekezet, ha csak egyszer is azért gyűlsz be az Isten házába, hogy ott „szónokokat”

hallgass, esztétikai élvezeteket keress és nem azért, hogy az Igében, annak hozzád szóló, szívedet átjáró üzenetében magával az élő Istennel legyen újra meg újra lélekrázó, életgazdagító, életmegszentelő, áldott találkozásod!

Tárjuk ki hát a szívünket szomjas, szent vággyal az Ige előtt most is, és figyeljünk arra, egyedül csak arra, amire az Ige kötelez, tanít és figyelmeztet most bennünket.

*

Az Úr Jézus egy egész életre szóló, örökre felejtethetlen élménnyel ajándékozta meg három tanítványát, Pétert, Jakabot és Jánost: tanúi lehetnek az Ő megdicsőülésének. És amikor ámuló szemükben a lelkük döbbsen csodálkozással és boldogsággal egyszerre szorong és ujjong — mint gyermek a mese tündérvilágában, — ahogy látják a transzfigurációt, hogy „*az Ő orcája ragyog vala, mint a nap, ruhája pedig fehér lön, mint a fényesség*“, ahogy próféták szellemalakjai jelennek meg előttük, mint egy álomból ébresztő parancs, úgy rázza meg őket a szózat, az Atya bizonyágtétele a Fiú mellett: „*Ez az én szerelmes Fiam, akiben én gyönyörködöm, őt hallgassátok*.“

Mi az Ige kötelezése a megdicsőülés történetében? Rövid és világos, félreérthetetlen és határozott: „*őt hallgassátok*.“

Oh, hányszor hallgattál másra te kereső, te ide-oda fuikósó, te mindig szomjazó és éhező, és életsomjaidat és életéhségedet egyre gyötrőbbben érző szegény ember! Egyszer a tudományra, máskor a művészetre esküdtél; egyszer a politikai jelszavak, a tömegek tapsát biztosító szövegek ejtettek meg; máskor a könnyű élet filozófiája rongált meg: az élvezetek hajszolójának, a pénz, a Mammon híveinek táborába szegődtél. Milyen számandó, milyen üres, milyen örömtelen, milyen békételen, milyen testvértelen, milyen vériszapos és tragikus lett az életünk, az egyéni és a közösségi élet egyaránt, azért, mert mindig másra hallgattunk és hallgatunk, nem Ő reá; mert még odáig sem jutottunk el, mint a minden földi lehetőségéből kiábrándult, a halálba készülő szegény Faust, a nagy fölismerésig, a saját életútjaink csődjének őszinte megvallásáig, amikor hűsvéti énekként szívünkbe zendülhetett volna az Ő üzenete, hogy Ő és csak Ő az út, az igazság és az élet!

És te keresztyén egyház, keresztyén gyülekezet, keresztyén testvér: mennyi meghasonlás és visszavonás, mennyi testvérharc, mennyi meddség és gyümölcstelenség, a nevedet meghazudtoló, az életedet beárnyékoló mennyi szeretetlenség, a Királyodat eláruló mennyi gyáva megalkuvás és hűtlenség van multadban és jelenedben egyaránt azért, mert elfeledkeztél a Krisztus tanítványaihoz elhangzott isteni parancsról: Őt hallgassátok! Döntőbb volt számokra sokszor a saját magad ú. n. orthodoxiája vagy ú. n. liberális teológiája, a kiüresedett, rád nézve élettelenülé vált szokásokhoz, hagyományokhoz való külső ragaszkodás vagy az ú. n. „modernség“ színében való tetszelgés, mint az Ő életadó, kristálytiszta szava. Emberekre, elméletekre, kisebb-nagyobb exclusiv vallásos közösséget, különféle irányzatok sokszor téveteg, mert emberi állásfoglalására, vagy a hatalom, e világ szavára hallgattál és esküdtél, holott csak Krisztusodra lett volna szabad hallgatnod és csak Neki kellett volna engedelmeskedned.

Vergődő és vívódó ember: akarsz hazatalálni, akarsz élni? Örömtelen, szomorú szív: akarsz örömmel, fényvel megteljesedni? Háborgó, egyensúlyát veszített lélek: akarsz minden emberi értelmet felülhaladó, világháborúk rettentéseiben is megronthatatlan és megrabolthatatlan békességre jutni? Családi, társadalmi, nemzeti közösség: akarsz sziklafundamentomra építeni, megtisztulni, erőt sugározni? Keresztyén egyház, keresztyén gyülekezet, keresztyén testvér: akarsz épülni és építeni, akarsz igazán és egészen Megváltóddé lenni, akarsz megáldatni és a válságban élő világ számára áldás lenni? *Krisztusra figyelmezzetek; még a próféták, a szentek társaságában is csak Őt hallgassátok!*

*

Hol itta fel és zárta magába drága kincséket a megdicsőülés nagy élményét a három tanítvány, hol járta át egész valójukat megrázó erővel a szózat: Őt hallgassátok, hogy visszahangozza szívük egy életlen át? A több, mint 2700 m magas Hermon-hegyén, amelyet — mert az év túlnyomó részében hó borítja — az arabok ma is „fehérhajú aggastyán“-nak neveznek. Mondhatnám röviden így is: a csúcsokon.

Aki volt közületek csak egyszer is magas hegyormokon, és megnyitotta szemét és szívét a csúcsok szépsége előtt, azt egy életlen át hívogatni, vonzani fogja a csúcsok világa, mert tudja, hogy feledhetetlen szépség, felséges távlat, zavartalan, pihentető esend és üdítő tisztaság hívja és várja odafönt.

Tudod-e keresztyén gyülekezet, tudod-e Krisztus tanítványa, hogy számokra egyenesen életkérdés az, hogy tartod-e, ápolod-e naponként az odafent való világgal az összeköttetést, hogy szereted-e, keresed-e a csúcsok szépségét, távlatát, erőadó csendjét, éltető tisztaságát? Tudod-e, hogy azért olyan földhözragadt, szárnyaszegett a keresztyénségünk, azért vagyunk gondolkodásunkban, szempontjainkban, egymás iránt tanúsított magatartásunkban — és itt az ú. n. felekezeti közti helyzetre is gondolok — kölcsönösen annyira kicsinyesek, mert szegények vagyunk Isten-élményekben. A multból örökölt, másoktól kölcsönzött a keresztyénségünk, könyvszagú az Istenismeretünk, gramofonlemezszerű a Megváltó Krisztusról való bizonyágtételünk. Tudjátok meg testvéreim, hogy ami a fejlődő élet számára az anyaméhben a köldökszinór, az számunkra, a lelki életünk, a keresztyénségünk számára az élő Istennel való személyes kapcsolat. Tudjátok meg, hogy csak úgy nem fulad meg a lélek ennek a világnak mérges gázkamrájában, ha állandóan onnan felülről veszünk lélegzetet, az Ige, az imádság, az Istennel való élő összeköttetés oxigénpalackjából.

Fel azért a csúcsokra testvéreim! Fel a változó emberi gondolatrendszer vakondtúrásairól az Isten örökérvényű kijelentésének, az Ige világának fénylő csúcsaira! Ki a távlatnélküliségből, a kilátástalanságból, felesleges távlatok, áldott látások boldog világába: felismerni a Krisztusban hozzánk hajló Atyát és felismerni egymásban a testvért! A testvért, akiért — akármilyen társadalmi magasságban vagy akármilyen társadalmi mélységben él is, akármilyen közösségbe tartozik is —, épügy eljött, meghalt és feltámadott Krisztus, mint éretted! Ki a zsvajból, a vásári lármából az Isten pihentető csendjébe! Ki az emberfarkasok koncéhes marakodásából, hogy betöltse szívedet az Isten békessége és gyógyító

szeretete! Ki a hízegés, a hazugság, a romlottság fojtogató levegőjéből: tele tüdővel szívni Krisztus tisztaságát! Ki az álkultúra hamis értékrendszerének lélekvesztő büvköréből, ki az álkereszténység hazug látszataiból! Fel a csúcsokra: megérkezni Isten közvetlen közelébe, szemtől-szembe Vele! Megtisztulni, újjászületni, gyümölcsöző hitében, élő reménységében, szolgáló szeretetében naponként megújulni, megerősödni. Minden istentisztelet, minden biblióra, minden imaközösség, minden magános elcsendesedés alkalom, lehetőség arra, hogy a csúcsokra juss, hogy Vele találkozz, Benne meggazdagodj.

A legkomorabb tájak is hogy megnyúlnak, a legfenyegetőbb, fekete felhők is hogy megszépülnek, ha előmlik rajtuk a fény, ha rájuk hinti sugarát a nap. Hogy meg tud telni fényvel, örömmel a legsötétebb emberi szív is, hogy meg tud szépülni, hogy meg tud újulni a legszennyezettebb és a legelrontottabb emberi élet is, ha egyszer abba a szívbe, abba az életbe Krisztusban belemosolyog, beleragyog az Isten szeretete!

Fel azért a csúcsokra testvéreim, de ne egyedül! Fogjátok meg a kezét azoknak is, és vezessétek magatokkal, akik soha nem jártak még a csúcsokon, és soha nem hallották ott az Isten atyai szavát.

Fel a csúcsokra, mert az Igének ez a tanítása: *újjászületni, keresztényen életet élni csak felülről, Istentől, Istentől lehet!*

*

És mi az Ige figyelmeztetése? Az, hogy *nem maradhatunk a csúcsokon*. Péter hiába lelkendezik az ottmaradás mellett, hiába tesz indítványt a hajléképítésre, Mestere nyomán társaival együtt le kell szállnia az ünnepi élmény szent magasságából a völgybe. Óh, megértjük Pétert, ha voltunk valaha a csúcsokon. Milyen nehéz volt a visszatérés a csendből a zajba, a tisztaság világából a világ tisztátalanságai közé. És mégis jöttünk, mert várt a munkahelyünk, vártak a feladataink, és akiket reánk bízott az Isten, szeretteink.

Nem maradhatunk a csúcsokon. Isten nemcsak meghív magához, nemcsak kihív a világból, hanem el is küld vissza a világba. Új látást, új szívet, új életet nem azért kapsz ajándékba Tőle, hogy előkelő, hűvös vagy éppen gögös elszigeteltségben, a felelősség alól kibúvó elzárkózásban élj a világ fölött, mert a kereszténység nem privát gyönyörködtetésre szolgáló lelki élvezeti cikk, hanem mások felé kitért két kar, szolgálat, megbízatás, misszió.

Nem maradhatunk a csúcsokon, mert várnak a völgyek. Segélykiáltás hangzik onnan. Vakok botorkálnak, bénák tehetetlenkednek, holdkórosok, megszállottak gyötrődnek, árvák sírnak, sebek égnek, elhagyott, társtalan lelkek szeretetre szomjaznak odalenn. Még be se lép jóformán Jézus a völgyek életébe, már beteg fiával igyekszik eléje egy könyörgő apa.

És még valami az Ige szent figyelmeztetéséből. Hiába minden, ha magunk vagyunk, ha magunk megyünk. „*Elvittem őt a te tanítványaidhoz, és nem tudták őt meggyógyítani*“: szakad ki a megrázó, a leleplező szemrehányás a segítség után kiáltó apa lelkéből. Gyógyulás, szabadulás, testet-lelket éltető jócselekedet csak ott van, ahol Jézus maga győzedelmeskedhetik. Hogyan győzedelmeskedhetik

ma? Ahogy megmondotta: tanítványainak hitében. Nélküle hiába minden sokágú missziói iparüzés, minden evangéliumi műnyelv, minden egyesületesdi, minden emberi sürgés-forgás, szervezkedés és erőlködés: csődbejut, tehetetlenné válik az első döntő próbánál, hiszen világosan megmondotta: „*nálam nélkül semmit sem cselekedhettek*“.

Nélküle: tehetetlenség, megszégyenülés. Vele: győzelem; hegyek mozdulnak ki helyükből, lehetlenségek lesznek valósággá. De csak Vele: hit által!

Akinek van füle a hallásra, hallja: mit mondott a Lélek ma az Ige kötelezésében, tanításában és figyelmeztetésében a gyülekezetnek és abban mindnyájunknak, nekem és neked!

Ámen.

Ferenczy Károly.

Áron is megvegyétek!

A VII—VIII. elemi osztály felállítására már hovatovább kötelezővé válik minden iskolafenntartónál. Nagyon fontos dolog ez! Nem lehet elmenni mellette egy egyszerű tudomásulvétellel. Több, mint az iskolai terhek némi részben való megnövekedése; még egy tanterem építése, vagy esetleg egy új tanerő beállítása ügyénél is több: *felbecsülhetetlen lehetőség a vallásos nevelő számára*. Ezerszeresen megéri a költséget, amibe kerül.

A legközvetlenebb haszna egy negatívum: kiküszöbölhetővé teszi az ú. n. gazdasági irányú továbbképző népiskolának a semminél alig többet érő, a felettes tanügyi hatóságok által se sokra becsült (mert alig ellenőrzött) intézményét. Ez ugyanis bármilyen eszményi tananyagbeosztásával is, bármilyen odaadó tanítói működés mellett is csak arra volt jó, hogy minden héten elvegyen egy-két tanítót egy-egy napra a rendes elemi iskolai oktatástól. Mert a hetenként egyszeri tanítás, az ehhez képest zsúfolt tananyag, a mindennapos iskola állandó fegyvertartása alól kikerült kamaszodó fiúk és a házimunkákban már erősen igénybevett leányok rendkívül hiányos beiskolázása, a sok-sok mulasztás, teljesen lehetetlenné is tették ez iskolatípushoz fűződő, kezdetben gazdag reményeink megvalósítását.

Két dolgot mégis meg lehetett tanulni nagyon jól ebben az iskolában, de nem a tanulóknak, hanem a vezetőknek. Az egyik az, hogy a mindennapos elemi iskolából kikerültek nagy átlaga rendkívül sokat felejt az életre leghasznosabb ismereteiből, az írás-olvasásból és számolásból is; a másik pedig az, hogy ezt a sokat milyen nagyon rövid idő alatt el tudja felejtetni, kicsit hosszabb idő alatt pedig milyen tökéletesen.

Mi, vallásos nevelők, pedig tanultunk ebben az iskolában egy harmadik dolgot is, azt, hogy az ez iskolatípus szorgalmi idejére hagyott konfirmációi előkészítés alkalmával alig felét oktathatjuk azoknak (egyiket-másikat az oktatási órák felén sem látva), akiket a VI. osztályban még megkaptunk volna.

A VII—VIII. osztályok megvalósítása: ezeknek a szomorú tapasztalatoknak haszonra váltása, gyümölcsöztetése. Nemcsak egyszerűen több tanítási

napot jelent és így nemcsak alaposabb begyakorlásra hosszabb időt, hanem jelenti elsősorban a tanítás folytonosságát, a mindennapos számonkérést és az állandó fegyelem alatt állást. Ezek pedig óriási jelentőségű pedagógiai tényezők és a gazdasági továbbképző, vagy ismétlőiskolában nem történhetnek meg.

És ami a legfőbb az anyaszentegyház missziója számára az egész nagy jelentőségű újításban: nemcsak az olvasásban, mint az iskolahagyott számára egyedül rendelkezésre álló autodidaktikai módszerben, lesznek tökéletesebbek, és nemcsak a számolást értik meg alaposabban a hosszabb gyakorlás alatt és érettebb elmével, hanem *érettebb elmével, nyitván komolyabb magatartással, mindennapos iskolai fegyelem és valószínűleg komolyabban vett beiskolázási törvény jogkövetkezménye alatt hiánytalanul fogják konfirmációi előkészítés alá is kiállni.*

Volna még sok megjegyezni valónk a tananyagbeosztást illetően, meg a szorgalmi időnek az egész felső tagozat számára egységesen történt megállapítására vonatkozóan is, de most csak a VII—VIII. osztály felállításának egyházi szempontból való nagy áldására akartam rámutatni. Nekünk, lelkészeknek, nem új munkamezőt jelent ez, nem az aratni való megszorodását az aratók számának emelése nélkül, hanem *a nevelői halás elmélyítésére van benne nagyszerű mód: ugyanannyi munkának ugyanannyi aratni valóhoz most már több és szebb idő.*

Aron is megpegyétek!

(Nagykereki.)

Hegedüs Kálmán.

Hírek az egyházmegyékből

HEVESNAGYKUNSAGI EGYHÁZMEGYE.

A hevesnagykunsági egyházmegye október 15-én tartotta közgyűlését Szolnokon, a vármegyháza dísztermében. A közgyűlés mélyes hódolattal fejezte ki részvétét Kormányzó úr előtt hős halált halt nagy Fiának elvesztése alkalmából. — Felesküdt Kiss István türkevei egyházi főgondnok, újonnan választott világi tanácsbíró s ugyancsak esküt tett nyolc új tanító. Örömmel vette tudomásul a közgyűlés a karcagi és kisújszállási egyhangú lelkész-meghívásokról szóló esperesi jelentést, s köszönetet mondott a mindenre kiterjedő gondossággal készült s az egyházmegye helyzetképét feltűntető esperesi jelentésért.

Az egyházmegye tisztikarának mandátuma lejárván, elrendeltetett az általános tisztújítás ügy, hogy az új tisztikar még a folyó évben beiktatható legyen. Ebből az alkalomból kifolyólag nagy ovációval ünnepelték a jelenlévők Dr. Kuszka István egyházmegyei gondnokot.

A különböző bizottságok jelentései, az egyes egyházaktól beérkezett ügyek 103 pontos tárgysorozatát eredményezték, melynek letárgyalása délután két órákor ért véget. Délután a bíróság öt közigazgatási ügyben ítélezett.

NAGYBÁNYAI EGYHÁZMEGYE.

A nagybányai egyházmegye folyó évi október 13-án tartotta rendes közgyűlését Szatmárnémetiben Oláh Sándor esperes és Dr. Böszörményi Emil egyházmegyei gondnok elnökelete alatt. A közgyűlést közös éneklés után esperes bibliaolvasással és buzgó imával vezette be, majd gondnok mondott megnyitó beszédet, melynek során időszerű kérdésekkel foglalkozott. Tárgyaltatott a nagy gonddal összeállított esperesi jelentés az 1941. év egyházi eseményeiről és esperes időszaki jelentése. Ennek során és az elnöki megnyitással is kapcsolatosan kegyelettel adózott közgyűlés

a hősi halált halt Kormányzóhelyettes emléke előtt, úgyszintén nagy részvéttel örökölte meg egyházi életünk több kiváló jelese emlékét, ezek között a váratlanul elhalt Gárdonyi Nagy László miniszteri tanácsos, erdőgazgató és Dr. Szikszó Bálint főszolgabíró, egyházmegyei tanácsbírák emlékét. Majd beiktatta vitéz Tereh Géza h. tankerületi főgazgató tanácsbírói állásába, kivette az újonnan megválasztott tanítóktól a hivatali esküt. Számvevőszéki, tanügyi bizottsági és missziói jelentések és javaslatok beható tárgyalása következett, melyek után az egyházközségi ügyek tárgyalattak. Kiemelkedtek ezek között az alsófernezei, apahegyi, avasfelsőfalui és borpataki fiókegyházak missziói lelkészi állásba szervezésének kérelmei, amit ezek lélekszámának szaporodása, hathatósabb lelkigondozásának kérdése és ottani híveink erre irányuló vágyakozása tetten indokoltta és szükségessé. Ezt követeli a szörvány-magyarság érdeke is!

Vallásoktatási szakfelügyelőkké Gönczy Sándor nagybányai vallásoktató és Szabó Sándor avasújvárosi lelkészek, előadóvá Miszlai János batizi lelképásztor, nyugdíjintézetű pénztárossá Öry Zoltán kakszentmártoni lelképásztor és építési szakértővé Kozma Sándor szatmári mérnök atyánkfiai választattak meg, míg három világi tanácsbírói állásra szavazás rendeltetett el.

A szatmárpálfi leányegyházban október 4-én, a szatmárhegyi gyülekezetben október 18-án *templomszentelési ünnepek tartottak*; amabban vitéz Huszár Endre tábori esperes, a község szülötte, a szülőföld és családi otthon iránti szeretetből fakadó érdeklődéssel és áldozatos buzgósággal irányította és vitte teljesebbre az építés munkálatait, melynek eredménye gyanánt megújult a régi templom, új tornyot építettek, az iskola és tanítói lakás kibővült és megújult, országzászló és hősök emlékoszlopa állított fel. Ő kezdeményezte és szervezte az országos gyűjtés nagy munkáját, maga és hitvese járván elől az áldozathozatalban. Emellett vezette és irányította a technikai kivitelezés munkálatait és amikor mindezt jó megoldásra juttatta, megrendezte a templomszentelési ünnepséget úgy, hogy az például szolgálhat gyülekezeteink vezetőinek hasonló alkalmakkor tartandó ünnepségeik megrendezésére. Résztvettek azon a katonaság, vármegye, Szatmár városa, frontharcosok, tanintézetek, úgyszintén a környék gyülekezeteinek képviselői. Ennek az ünnepségnek a lefolyása maradandó hatást váltott ki a résztvevők lelkében és számottevő református propaganda volt. A szatmárhegyi gyülekezet a nyár folyamán felettük elvonuló itéletidő következtében megrongált templomát újjáépítette. Ezt az ünnepséget pedig az tette bensőségessé, hogy megjelentek azon a magyargéresi és híripi atyafiak nagy számmal, akik ugyanannak a volt erdődi gyülekezetnek a leszármazottjai, mint a szatmárhegyiek és most felváltva látogatnak el egymás gyülekezeteibe, hogy a közös mult fájó emlékein elmerengve, erőt merítsenek a jelen feladatainak hordozására és ápolják az összetartozandóság érzését, mindezeket túl felkarolják az erdődi egyházközség csekélyszámú tagjait és hozzásegítik őket ahhoz, hogy az erdődi zsinat négyszázéves évfordulójára templomot építsenek számukra! Ennek a szép tervnek Magoss Árpád szatmárhegyi és Lengyel József magyargéresi lelképásztorok a kezdeményezői és nagy buzgóságukat látva — hisszük —, valóraváltói is lesznek!

Mindkét helyen Oláh Sándor esperes hirdette az Igét, mondott áldást az épülő gyülekezetekre és fejezte ki köszönetét a hű munkásoknak.

I R O D A L O M

Karácsonyi színdarab. Új kiadásban jelent meg Dr. Szabó Lajos nagyváradi református lelképásztornak, egyházmegyei főjegyzőnek: „Karácsonyi történet“ c. háromfelvonásos vallásos tárgyú színműve. A darab előadási joggal együtt 5 pengőért megszerezhető a szerzőnél. (Nagyvárad, Árpád Vezér-u. 6.) Ugyanitt kapható a szerzőnek „Rézpatoki lelkész“, „Az Úr ítéle“, „Az ötödik parancsolat“ c. szintén vallásos tárgyú színművei is. A színművekből befolyó összes tiszta jövedelem a Nagyváradon építendő „Hazatérés templomának“ alapját fogja gyarapítani.

HALOTTAINK

Üzv. Ince Lajosné Bányay Erzsébet, főgimnáziumi tanár özvegye, Dr. Ince Gábor nagyváradi lelképásztor édesanyja, október 19-én hajnalban Nagybányán, szerencsétlenség következtében, áldott jó lelkét visszaadta a kifürkészhetetlen akarattú Teremtőnek. Budapesten helyezték örök nyugalomra, október 23-án, a farkasréti temetőben. Áldott legyen emlékezte. A B. F. R. A.

K Ü L Ö N F É L É K

Sub auspiciis gubernatoris doktoravatás volt az elmúlt héten szerdán, okt. 28-án, a debreceni m. kir. Tisza István-Tudományegyetemen. Erről nekünk, úgy érezzük, meg kell emlékeznünk. Egy biharmegyei, komádi egyszerű földműves kisgazda család fiát, Váczi Lajost avatták fel, a kormányzó képviselőjének jelenlétében, az orvostudományok doktorává. Váczi Lajos és egész családja, református egyházunk szülöttje: összes elemi és középiskoláit református iskoláinkban végezte; az elemi szülőfalujában, a közép-fokú a szeghalmi Péter András-gimnáziumban; úgy-hogy elmondhatjuk, hogy erről a meghatóan szép doktoravató ünnepélyről fény sugárzott, sőt glória fonódott a szeghalmi iskola homlokára is. A felavatott ifjú, összes egyetemi éveit (7 évet) a debreceni tudományegyetemen végezte és kivétel nélkül mindig szinkritinó eredménnyel. Már egyetemi éve alatt oly nagyértékű tudományos kutatásokat végzett, hogy felőle a doktoravatáson szaktanárai a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak. A minden tekintetben nagy-jelentőségű doktoravató ünnepélynek még nagyobb súlyt adott *Fáy István* kultuszállamtitkár beszéde, melyet a Kormányzó gyűlésének átadása közben intézett az új doktorhoz. Intelmeiben első helyre azt állította, hogy az ifjú tudósnak legyen mindenekelőtt hite; vigyázzon hitére s a hit legyen tudásának is szilárd fundamentuma. Emelt hangon azt ajánlotta a kormányzót képviselő államtitkár az új dektornak, hogy legelső, és pedig mindennapos olvasmánya legyen *a könyvek könyve: a Biblia*. . . Ez ünnepi szózat hallatára megcsillant a szemünk s hangosabban dobbant a szívünk. *Bizonyosságot* kellett tennünk mindezekről a Debreceni Protestáns Lap olvasói előtt: és a mi bizonyágtételünket még magasabbra fokozza az a vezércikk, melyet kedves olvasóink Lapunk mai számának első oldalain olvashatnak. Azzal a jó-kívánsággal zárjuk tudósításunkat, vajha az olvasó szeme is megcsillanna s szíve is megdobbanna e kettős bizonyágtétel kiáltó szavára. . .

Megvasszay Vince püspök lemondása. A dunántúli testvér egyházkerület az elmúlt héten tartotta szokásos közgyűlését, melynek kimagasló s meglepetést hozó eseménye az volt, hogy az egyházkerület nagynevű püspöke, előrehaladott életkorára tekintettel, kérte püspöki tiszte aluli felmentését s nyugalombavonulását. Az egyházkerületi közgyűlés mély megilletődéssel fogadta a tiszteletreméltó úsz püspök előterjesztését s nagyra-

becsülésének és mély hálójának kifejezése mellett, a lemondást elfogadta. Az egyházkerületi közgyűlés azonnal intézkedett afelől, hogy a püspöki szék ne maradjon sokáig betöltetlenül. Aránylag igen rövid időn belül, még ez év folyamán meg fog ejteni az új püspök megválasztása. Minden remény-ség megvan arra, hogy ünnepélyes csendben, egyakarattal, Isten dicsőségére fog lejfolyni Dunántúlon a nagy aktus: nagy elődök után méltó utód állítása a legmagasabb örhelyre.

A m. kir. pénzügyminiszter 2400—1942. P. M. számú rendelete kimondja, hogy a református, evangélikus és unitárius egyházak alkalmazottai (nyugdíjasai, özvegyei, árvái) közül az OTBA szolgáltatásaira a következők igényjogosultak:

- a) az egyházhatóságilag rendszeresített álláson működő lelkészek, segédlelkészek, hitoktatók és kántorok;
- b) az egyházi nyugdíjintézet vagy az állam részéről állandó ellátásban (nyugdíjban, kegydíjban) részesülő volt alkalmazottak;
- c) a fenti alkalmazottaknak és nyugdíjasoknak állandó ellátásban (nyugdíjban, kegydíjban, illetőleg neveltetési tanulmányi, vagy gyámolítási segélyben) részesülő özvegyei és szülőik árvaí;

d) az a) és b) pontban felsorolt csoportokhoz tartozó alkalmazottaknak és nyugdíjasoknak az állam vagy az egyház részéről családi pótlékban részesülő családtagjai, a neveltetésben részesülő ártályan árvák, valamint azok a családtagok, akik után a családfő csak azért nem részesül családi pótlékban, mert — tényleges szolgálati idejének leteltével — a családi pótlék folyósítása megszűnik, végül a 9900—1938. M. E. számú rendelet 2. §-ának 2. és 3. bekezdésében említett családtagok.

A 2. § 1.-b-n közli, hogy a betegsegélyezési járulék kiszámításának alapjául az egyházi főhatóság által megállapított havi jövedelem szolgál.

2. Betegsegélyezési járulék fejében a családfő megállapított jövedelmének meghatározott százalékát köteles fizetni.

3. A betegsegélyezési járulék kiszámítását, kiadását és beszédését a miniszteri számvevőség végzi.

5. A miniszteri számvevőség a betegsegélyezési járulékot az igényjogosultaknak a vallás- és köznevelési miniszter útján fizetendő járandóságából vonja le. Az ilyen járandóságban nem részesülőket az egyházi főhatóság köteles a kifizetés alkalmával levonni vagy levonatni; a természetbeni járandósággal bírőket pedig havi részletekben szedi be és minden hó 8. napjáig továbbítja az illetékesekhez.

6. Miniszteri számvevőség közli, hogy kik azok, akiknek betegsegélyezési járulékát az egyházi főhatóság köteles levonni, levonatni, vagy beszédni.

A 3. § tartalmazza az egyházi főhatóságnak a betegsegélyezési járulékkal kapcsolatos költségei elintézésének módjait.

Az igényjogosultsági igazolványt és a nyilvántartási lapokat a miniszteri számvevőség állítja ki egyházi igazolás alapján (4. §). Adatnyilvántartás helyesbítése céljából az időközi változásokat közölni kell. A változás adatait az egyházi hatóság veszi fel. Ha a családfő igényjogosultsága megszűnik, úgy igazolványát egyházi főhatóságának beadni köteles. Temetési és gyermekágyi segély iránti kérelmet (30 napon belül) az egyházi főhatóság továbbítja a miniszteri számvevőséghez (5. §). Ez a rendelet október 15-én lép hatályba, a fizetési kötelezettség azonban csak 1943. évi január hó 1. napján kezdődik.

A Dóczy-leánynevelőintézet 4 növendéke, 3 leánygimnáziumi és 1 tanítónőképzőintézeti növendék résztvett a KISOK által folyó évi október hó 17-én rendezett országos atlétikai versenyen. A versenyen résztvett 11 leánygimnázium növendékei közül Dóczy-intézetünk e 4 növendéke egy versenyszám kivételével a többi versenyszámban első lett. Így a versenyből Dóczy-intézetünk került ki győztesen.

Saját árva-mozgalom felhívásra, melyet az ORSZ indított meg, a sárrétudvari református egyház tanszövete elhatározta, hogy vállalja egy hadiárva ellátását és a szükséges összeget az iskolásgyermekektől gyűjti össze.

A vegyesházasság. A Kecskeméti Reformátusok Lapjából vesszük át az alábbi sorokat: Anyaszentegyházunk elvileg nem helyteleníti a vegyesházasságot. A különböző keresztény vallásfelekezetekhez tartozó házastestek, ha más úton is, egy cél felé menetnek. Krisztus felé és Isten felé és egy törzsnek, a magyarságnak az élő hajtásai. Ma különösen olyan világot élünk, amikor seholy szabadna árkokat vonni magyar és magyar közé. Az 1918-ban beállott helyzet miatt azonban, mivel ettől kezdve a róm. katolikus fél részére az ő egyháza reverzálist követel a református fél-től, kénytelenek vagyunk megállapítani, hogy református hívő csak református hívővel köthet házasságot, legfeljebb a velünk testvéri viszonyban lévő evangélikus egyház tagjával. Ha mégis létrejön a vegyesházasság, akkor a következőket várjuk el és követeljük: 1. Mindkét fél tartsa tiszteletben a másik vallásos meggyőződését és úgy szeresse hitvestársát, ahogy van, hitével és vallásával együtt. Ne háborgassa azt vallásának gyakorlásában. 2. Bizzák a gondviselő Istenre, hogy melyik vallásfelekezetet akarja megajándékozni gyermekkel. Ha fiút ad, az kövesse az apa vallását, ha pedig leányt, az neveltesse az anyja vallásában. Így nem szenved esorbát egyik vallásfelekezet se. Egyházunk tehát vigyáz a maga híveire, de semmit se követel a másik egyház kárára. 3. Arra vonatkozólag, hogy melyik templomban történjék a házasságkötés, egyházunk álláspontja ismét az egyenlőség, a kölcsönösség és a viszonyosság. Tudja, hogy ennek a viszonyosságnak a megsértése csak azoknak a számát szaporítja, akik csupán polgári házasságban maradnak. Ha a római katolikus templomban reverzálist nélkül is megkötöthetnek a házasságot, mint 1918 előtt, akkor semmi kifogásunk nem volna az ellen, hogy ott történjék meg a házasságkötés. Mivel azonban itt a házasság megajándékozásért elbírhatatlan stólat kérnek, nevezetesen azt, hogy a református fél írásbeli nyilatkozatot adjon, amely szerint mindkét nembeli gyermeküket a róm. katolikus vallásban fogják neveltetni, a református fél róm. kath. templomban nem köthet házasságot. Ha mégis megteszi: az ilyen református egyháztagot kénytelenek vagyunk többé nem reformátusnak tekinteni, az Úrasztalától eltiltani és egyháztagsági jogaitól megfosztani, mert ez a lépés elszakadást jelent az egyháztól. A száraz ágat minden fáról le szokták vágni. 4. Egyházunk reverzálist senkitől sem követel, mert nem akar beleavatkozni a másik egyház jogaiba. De ha a másik felekezethez tartozó fél úgy érzi, hogy méltatlanul bünteti őt az egyháza azért, mert tiszteletben akarja tartani a református egyházhhoz tartozó jegyesének a személyes jogait és felajánlja a reverzálist a mi egyházunk számára, szeretettel és örömmel fogadjuk azt el és megajándékozunk a házasságát, amit akkor is megajándékozunk, ha nem hozna részünkre reverzálist. A vegyesházásokat arra intjük, hogy egymást ne háborgassák vallásuk szabad gyakorlásában. Ne csak tiszteletben tartásuk egymás hitét, de segítsék is egymást abban, hogy mindegyikük a maga módja szerint igyekezzenek közelebb jutni közös edes Megváltónkhoz, a Jézus Krisztushoz. A békeség kedvéért egyik se mondjon le a saját vallásának gyakorlásáról, mert éppen ezzel bontanánk meg a családi békeséget és rontanánk meg egymás lelkét. Aki ugyanis elhanyagolja hitéletének ápolását, az alkalmatlanná teszi magát a boldogításra és a békés együttélésre. Gyermeküket is arra neveljük, hogy becsüljék meg egymás vallását.

HIVATALOS ÉRTESÍTÉS

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

6270—1942. szám.

TÁRGY: Mészlányi-alapítvány pályázati hirdetménye.

K Ö R L E V É L

a középiskolák tekintetes igazgatóságaihoz.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 233,658—1942. szám alatt (VIII. 1. ügyosztály) közzétette a „Mészlányi (Meiszlinger) Adrienne-alapítvány” terhére létesített

középiskolai tanulók jutalmazására szolgáló tanulmányi segélydíjakra vonatkozó pályázati hirdetményt a „Budapesti Közlöny” és a „Hivatalos Közlöny”-ben. Fellelvom az egyházi főhatóságom alá tartozó középiskolák igazgatóit a szóbanlevő pályázati hirdetménynek megfelelő közzétételére (az intézet hirdetőtábláján való kifüggesztésre) azzal, hogy a beérkező pályázati kérelmeket legkésőbb az 1942. évi november hó 25. napjáig hivatalomhoz terjesszék fel.

Debrecen, 1942 október 24.

B. Dr. Révész Imre,
püspök.

Pályázati hirdetmények

Minden pályázati hirdetményt egyházkerületünk hivatalos lapjában: a Debreceni Protestáns Lapban közzé kell tenni és a *Kiadóhivatal* címére (Debrecen, Kálvin-tér 17., Püspöki hivatal, Postafiók 65) kell beküldeni.

Hirdetési díj millimétersoronként 10 fillér. Legkisebb hirdetési díj 2.— pengő.

A debreceni Református Kollégium Tanítóképzőintézetének Igazgató Tanácsa pályázatot hirdet egy magyar-német szakos rendes tanári állásra. Pályázhatnak református vallású, tanítóképzőintézeti vagy középiskolai oklevéllel rendelkező férfiak. Származás és katonai szolgálat igazolandó. A pályázati kérvényeket november 15-ig kell beküldeni az intézet igazgatóságához. Az állást január 1-én kell elfoglalni.

Hajdúnánás református gimnáziuma mennyiséglettermészetlan szakos rendes, vagy helyettes tanárt keres állami rendszerű javadalmazással. Pályázati határidő november 10. Az állás azonnal elfoglalható.

Hódmezővásárhely református Bethlen Gábor-gimnázium államfő kinevezéséhez kötött német-angol szakos rendes tanári tanszékre a szabályszerű illetményekkel pályázatot hirdet. Pályázhatnak olyan okleveles református tanárok, kik a fenti szakra vannak képesítve. A pályázók a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez intézett folyamodványukat a Gimnázium igazgatóságához folyó évi november hó 12-ig nyújtják be. Okmányokkal igazolandó életkor, származás, családi állapot, állampolgárság, tanári képesítés, esetleges eddigi szolgálat és a katonai szolgálati viszony. Az állást a legrövidebb idő alatt el kell foglalni.

Máramarossziget református gimnáziuma 1942—43. iskolai évre ismételt pályázatot hirdet egy latin-történelem, latin-magyar és magyar-német szakcsoportú tanári állásra. Pályázhatnak protestáns vallású középiskolai tanári oklevéllel rendelkező tanárok. Javadalom államival azonos. Óraadóul e szakcsoportokból nem okleveles tanárjelöltek is figyelembe vehetők. A pályázat határideje a pályázati hirdetés megjelenésétől számított 14 nap. Szabályszerűen felszerelt kérvényeket a máramarosszigeti református gimnázium igazgatótanácsának kell elküldeni.

Csengeri református egyházkerület hét tanerős iskolájához a II. sz. tanítói állásra nyolcnapos határidővel pályázatot hirdet. Vasút, posta, orvos helyben. Gyógyszertár, villanyvilágítás, járda van. Szatmárnémetitől 18 km.-re, naponta többszöri vonatközeledés. Iskolaszéki elnök.

A földesi református egyházkerület a VI. számú tanítónői állásra pályázatot hirdet. Az állás a jelenlegi tanítónő lemondása esetén töltetik be. Javadalom: helyi javadalom 48% és törvényszerű állami fizetékiegészítés. Természetbeni lakás melléképületekkel és kerttel. Fizetését Központi Illetményhivatal fizeti. Kötelessége, amit egyházi törvényeink írnak elő. Pályázat határideje a hirdetésétől eltelt két hét. Pályázatukat válaszbélyeggel ellátva Református Lelkipásztori Hivatal, Földes, Hajdú megye, küldjék.

Hajdúnánás református egyházkerület iskolaszéke pályázatot hirdet a lemondás folytán megüresedett belterületi X.

számú és az átválasztás folytán megüresedett Balázstelek-tanvái tanítói állásokra. Helyi javadalom mindkét állás után ezidőszerint a kezdőfizetés 30%-a és törvényszerű lakás-pénz, illetve a tanyai álláson szép lakás pincével, mellék-épületekkel s mintegy 1200 □-öl szántóföld és gyümölcsös a lakás mellett, 70%-os államszegély. A városban nyolc-osztályú gimnázium van s a tanyára megválasztott tanerő megfelelés esetén remélheti a városhoz közelebb eső tanyai, esetleg a városi iskolához leendő átválasztását. Kötelesség: a városi iskolánál a reábizandó osztály vagy osztályok, a tanyai iskolánál I—VI. vegyesosztály tanítása, istentiszte-letek alkalmával énekvezetés harmóniummal és szükség esetén istentisztelet végzése. Választás fennálló vallás- és közoktatásügyi miniszteri rendeletek alapján. Pályázhatnak férfi és nőtanítók. Pályázati határidő a lap megjelenésétől számított 21 nap. Megválasztott állását azonnal köteles elfoglalni. Pályázati kérvények Iskolaszék címére válasz-bélyeggel küldendők. Református Iskolaszék, Hajdúnánás.

A **hetei** református egyházközség pályázatot hirdet a lemondás folytán megüresedett *kántortanítói* állásra, 15 napi határidővel. Fizetés: Természetbeni lakás kerttel, 7 kat. hold föld haszonélvezettel, 23-50 q búza, 11-50 q rozs, 5 öl fa váltáságra az államtól. Államszegély. Értékegység: 38. — Kötelesség: Az osztatlan iskola összes osztályainak vezetése. Belmissziói munkában segéd-kezelés. Ifjúság vezetése. Lelkészes esetleges helyettesítése, ha leányegyházában szolgál. Pályázati kérvények Református Lelkészi Hivatal, Hete, u. p. Tarpa (Bereg megye) címre küldendők.

A **Jánki** református leányegyházközség iskolaszéke *kántortanítója helyettesítésére*, a katonai szolgálata tartamára, 21 napi határidővel pályázatot hirdet. Kötelesség és fizetés törvényszerű. Pályázhatnak férfiak és nők. Állás azonnal elfoglalandó. Református Iskolaszék, Jánk.

Kaba református egyházközség pályázatot hirdet 13 tanerős népiskolájánál eltávozás folytán megüresedett IX. sz. *tanítói* állásra. Javadalom: Kézpénzfizetés és lakbér. Kötelessége törvényszerű. Az állást tanítónővel töltjük be. Pályázati határidő a történt megjelenéstől számított 21 nap. Pályázati kérvények ajánlva Református Lelkipásztori Hivatalhoz küldendők, ajánlott visszaküldéshez elégséges bélyeggel.

Kötegyán tiszta magyar, református iskolaszéke négy-tanerős iskolánál pályázatot hirdet rendkívüli fegyvergya-korlatra bevonult *tanítója helyettesítésére*. Fizetés, kötelesség törvényszerű. Férfiak, nők pályázhatnak 21 napi határidővel. Református Iskolaszék: Kötegyán.

A **nagyrábéi** református egyházközség presbitériuma pályázatot hirdet nyugdíjazás folytán megüresedett IV. sz. *tanítónői* állásra. Kötelesség, fizetés törvényes. Határidő: 21 nap. Állás választás után azonnal elfoglalandó. Kellően felszerelt pályázati kérvények válasz-bélyeggel: Lelkipász-tori Hivatal, Nagyrábé, Bihar vármegye címre küldendők.

A **nyírpazonyi** református egyházközség pályázatot hirdet háromtanerős iskolájához két tényleges katonai szol-gálatra bevonult *tanítójának helyettesítésére*. Fizetés törvény-szerű. Kántoriák végzéséért külön díjazás természetben: liszt, zsír, burgonya stb., egy szoba fűtése és villanyvilági-tása. Mindkét állásra nők is pályázhatnak. Irodaügyekben némileg jártas családtagok alkalmazást nyerhetnek. Orvos helyben. Nyíregyháza műúton 5 kilométer. Pályázati ha-táridő 8 nap.

TARTALOM:

Dr. Szentpéteri Kun Béla: Megnyitó beszéd a debreceni m. kir. Tisza István Tudományegyetem 1942—43. tanévének megnyitó ünnepélyén
Ferenczy Károly: Isten közelében
H-gedűs Kálmán: Áron is megvegyétek!
Hírek az egyházmegyékből — Irodalom — Halottaink — Különlélek — Hivatalos értesítés — Pályázati hird-etmények — Hirdetések

Debrecen sz. kir. város és a Tiszántúli református egyházkerület könyvnyomda-vállalata. 1942—2711

Főzéshez, fürdéshez, szobafűtéshez

A Gáz

a legjobb, legolesőbb, legtisztább;
a legkényelmesebb;
a leggyorsabban kezelhető;
melege pontosan szabályozható;
számlaértéke egy hónappal későb-ben fizetendő.

Főzők, tűzhelyek, autogeyserek, fürdő- és fűtőkályhák olcsón kaphatók.

Díjtalan felvilágosítások, készülékek bemutatása, költségvetés.

BATTHYÁNY-UTCA 17. SZ.
Telefon: 23-53. sz.

DEBRECEN SZ. KIR. VÁROS
VILÁGÍTÁSI VÁLLALATA.

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedés
DEBRECEN
TELEFON: 20-06 és 15-48

Alapította:
Sesztina János
1819-ben.

IPARI-, MEZŐGAZDASÁGI-, HÁZTARTÁSI-,
GÁZOLTALMI- és LÉGVÉDELMI CIKKEK.

Alföldi Takarékpénztár Debrecenben

Ferenc József-út 16.

Betéteket előnyösen gyümölcsöztet és azon-nal kifizet. Kölcsönöket állandóan folyó-sít. — Mint a Futura főbizományosa, fog-lalkozik a termény-üzlet minden ágával. TELEFONOK:
Bank: 19-70. és 22-32. Terményosztály: 28-66. szám.

Papi palástot és süveget

a közismert, közkedvelt hivatalos O. R. L. E. palástokat
jutányos áron készíti

Szénási Sándor

Hódmezővásárhely, Tavasz-u. 20. sz.

JÓ MINŐSÉG! PONTOS MUNKA! KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK!
Református Iparos.

A "TAKARÉKOSSÁG" KERESKEDELMI RT.

kötelékébe tartozó cégek ma is vál-toztatlan feltételek mellett s zavartalanul állanak rendel-kezésére mindazon mt. vásárlóknak, kik mindenkor pontos fizetményeik igazolására érvényes vásárlási utalvánnyal rendelkeznek!

ANGSTER JOZSEF ÉS FIA ORGONA- ÉS HARMÓNIUMGYÁR RT.

PÉCS, József-u. 30.

1867—1942.
75. év

Orgonák, harmóniumok javí-tása, átépítése, új homlokzat-nyok, villamos fűtőberende-zések. — Méltányos feltételek, művészi kivitel.

